2022ལོའི་ལས་དོན་ལ་ཕྱི་མིག་ལྟ་བ།

2
2023ལོའི་ཟླ་02ཚེས་22

ཆེད་སྒྲིག ལྷོ་བོཁའིའི་བོདབོ་ཡིའིག་ཚགས་པར་

འགན་འཁུར་རྩོམ་སྒྲིག་པ།བསོད་ནམས་དོན་འགྲུབ།ལག་བསྟར་རྩོམ་སྒྲིག་པ།བདེ་སྐྱིད་དཔལ་སྒྲོལ།

སྲིད་གཞུང་གི་ལས་དོན་སྙན་སྒྲོན།

(པར་ངོས་དང་པོར་མཐུད)ཆབ་སྲིད་ཀྱི་རང་མདངས་་་
དང་སློབ་སྦྱོང་ལ་བརྟེན་ནས་ཡིད་ཆེས་བརྟན་དུ་གཏོང་བའི་ཆབ་
སྲིད་ཀྱི་རིག་པ་དྭངས་གསལ།བློ་བརྟན་འགྱུར་མེད་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་་་
ཀྱི་རང་རྟོགས་བཅས་མཐའ་འཁྱོངས་ཐུབ་པ་བྱས་ཡོད།
དམངས་སེམས་གཅིག་སྒྲིལ་གྱིས་ནད་ཡམས་འགོག་ཟོན་་་་
ལས་ཀར་རྒྱལ་ཁ་ཆེན་པོ་བླངས་ཡོད།གློ་བུར་དུ་ཐོན་པའི་ཏོག་་་་་་
གསར་གློ་ཚད་ཀྱི་རིམས་ནད་ལ་ཁ་གཏད་གཅོག་པའི་ནང་།ང་་་་་་
ཚོས་མི་དམངས་རྩ་བ་དང་ཚེ་སྲོག་བླ་ན་མེད་པ་རྒྱུན་འཁྱོངས་་་་་་་་
བྱས་ནས།མཉམ་འབྲེལ་བཀོད་འདོམས་དང་མཉམ་འགུལ་་་་་་་་་་
དམག་འཐབ།རིམ་སྤར་བཀོད་གཏོང་བཅས་ཀྱི་རིམ་ཉུང་དོ་་་་་་་་་
དམ་གྱི་བཀོད་འདོམས་མ་ལག་ཕྲལ་དུ་བཙུགས་པ་དང་།ཏང་་་་་་་
ཡོན་ལས་བྱེད་པ་དང་སྨན་དོན་མི་སྣ།སྤྱི་བདེ་ལས་བྱེད་ཉེན་རྟོག་
པ།དང་བླངས་པ་སོགས་ཀྱིས་འཐབ་ས་མདུན་མར་མཉམ་རུབ་་་་
ཐོག་ལེགས་སྐྱེས་ཕུལ་བ།སྨན་དོན་མི་སྣ་348ཀྱིས་སྒྲུབ་འོས་ལས་
འགན་ཕྱིར་བཤོལ་མེད་པར་སྤུན་ཟླའི་ས་ཁུལ་དང་གྲོང་ཁྱེར་དུ་་་་་
རོགས་སྐྱོར།ལྷོ་ཁའི་མི་རིགས་ཁག་གི་མི་དམངས་ཁྲི་ཚོ་35ཡིས་་་་
དམངས་སེམས་གཅིག་སྒྲིལ་དང་ཕན་ཚུན་རོགས་རེས།ཧུའུ་ནན་
དང་ཧུའུ་པེ།ཨན་ཧུའེ་བཅས་ཞིང་ཆེན་གསུམ་པོས་སྒེར་སེམས་་་་
མེད་པའི་རོགས་སྐྱོར་དང་སྨན་བཅོས་རུ་ཁག་མངགས་ནས་ང་ཚོ་
དང་ལག་གདང་མཉམ་སྦྲེལ་བཅས་བྱས་ཏེ།དུས་ངལ་ཁྱད་་་་་་་་་་
བསད་བྱེད་པའི་སྟོབས་ཤུགས་གཅིག་འགྲིལ་ཐུབ་པ་བྱས་ཡོད།
སྤྱིའི་ཐབས་ཇུས་དང་སྤྱིའི་བྱེད་ཕྱོགས་བློ་བརྟན་འགྱུར་མེད་ངང་་
དོན་འཁྱོལ་དང་།ཉིང་སྐྱུར་ཞིབ་དཔྱད་དང་རིམས་དཔྱད་་་་་་་་་་
ཁུངས་བཤེར།ལོགས་བཀར་བརྒྱུད་འདྲེན།ནད་དཔེ་བསྡུ་་་་་་་་་་
བཅོས།དངོས་རྫས་འགན་སྲུང་།རིམས་འགོག་ནུས་པ་ཆེ་རུ་་་་་་་་་
གཏོང་རྒྱུ་བཅས་ལ་ཤུགས་སྣོན་བརྒྱབ་སྟེ།ཉིན་19ནང་སྤྱི་ཚོགས་་
ཐོག་ལ་གཙང་བཟོ་དང་།ཉིན་24ནང་སྤུས་ཚད་མཐོ་བའི་སྐབས་
བསྟུན་གཙང་བཟོ་ཐུབ་པ་བྱས་ཐོགམཐའ་མཚམས་ས་ཁུལ་དུ་་་་་་
རིམས་ནད་འགོས་མེད་པ་དང་དགོན་སྡེའི་གྲྭ་བཙུན་ཚོར་རིམས་་
ནད་འགོས་མེད་པ།སློབ་གྲྭའི་དགེ་སློབ་ཚོར་རིམས་ནད་འགོས་་་་
མེད་པ།རྒན་གསོ་ཁང་དང་བྱིས་པའི་ཕན་བདེ་ཁང་སོགས་གཙོ་་་
གནད་ཁུལ་དུ་རིམས་ནད་འགོས་མེད་པ།རིམས་ནད་ཀྱི་ཉེན་ཁ་་་
ཕྱི་ལ་མི་མཆེད་པ་སོགས་ཀྱི་གྲུབ་འབྲས་བཟང་པོ་ཐོབ་ནས།
རིམས་ནད་ཀྱི་ཡིག་རྒྱུགས་ཆེ་མོའི་ལྷོ་ཁའི་ལན་འདེབས་རྒྱུགས་་་་་་
ཤོག་ཡག་པོ་ཞིག་ཕུལ་ཡོད།ཀྲུང་དབྱང་གིས་རིམས་ནད་འགོག་་་་
ཟོན་ལེགས་སྒྱུར་དང་འཐུས་ཚང་དུ་གཏོང་བའི་བྱེད་ཐབས་་་་་་་་་་
བཏོན་རྗེས།འཕྲལ་མར་རིམས་འགོག་ལས་དོན་གྱི་གཙོ་གནད་་་་་
དེ་ནན་འགོག་ནས་སྨན་བཅོས་སྲོག་སྐྱོབ་ཕྱོགས་སུ་སྒྱུར་བ་དང་།
སྨན་བཅོས་དངོས་ཟོག་དང་སྨན་དོན་པའི་སྟོབས་ཤུགས།སྐྱོབ་་་་་
བཅོས་བྱ་ཡུལ་སོགས་ཀྱི་གྲ་སྒྲིག་ལས་དོན་སྔ་ཙམ་ནས་ཡག་པོ་་་་་་་་
བསྒྲུབས་པ།རྒན་རྒོན་མི་ཚོགས་ཀྱི་རིམས་འགོག་སྨན་ཁབ་རྒྱག་་་་
ཚད་མགྱོགས་སུ་གཏོང་བ་བཅས་བྱས་ཏེ།གྲོང་ཁྱེར་ཡོངས་ཀྱི་་་་་་་་
གོང་འོག་ཚང་མས་ཚན་རིག་དང་མཐུན་ལ་གནད་ལ་འཁེལ་བའི་
བྱ་ཐབས་ལ་བརྟེན་ནས་རིམས་ནད་འགོག་ཟོན་གྱི་དུས་མཚམས་་
གསར་པའི་འགྲན་སློང་སྣ་ཚོགས་ལ་ཁ་གཏད་གཅོག་བཞིན་ཡོད།
དཀའ་སེལ་ཡར་བརྩོན་གྱིས་ཁ་གཏད་ཧུར་ཐག་གཅོག་་་་་་་
པའི་ཁྲོད་བརྟན་ཐོག་སྐྱོན་བྲལ་གྱི་འཕེལ་ངོ་བཟང་པོ་རྒྱུན་་་་་་་་་་
འཁྱོངས་ཐུབ་པ་བྱས་ཡོད།བརྟན་འཕར་ཡོང་བ་བྱ་རྒྱུ་དེ་དེ་བས་་
མངོན་གསལ་དོད་པའི་གནས་བབ་ཐོག་བཞག་ནས་རྒྱལ་སྲིད་སྤྱི་་
ཁྱབ་ཁང་དང་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཀྱི་སྤྱི་ཁོག་བརྟན་པོ་དང་དཔལ་་་་་
འབྱོར་བརྟན་པོ་ཡོང་བའི་སྲིད་ཇུས་དང་བྱ་ཐབས་ ལག་་་་་་་་་་
བསྟར་མཐའ་གཅིག་ཏུ་བྱས་ཏེ།རིམ་པ་དེ་གའི་ནོར་སྲིད་ནས་་་་་་་
སྒོར་དུང་ཕྱུར་1.8བཏང་ནས་ལེ་ལག་ཚང་བའི་བྱེད་ཐབས་་་་་་་་་་
བཟོས་ཐོགརིམས་ནད་ཀྱི་ཤུགས་རྐྱེན་ལ་ཁ་གཏད་བཅག་ཡོད་་་་་་
ཅིང་།སྔོན་དཔག་བྱས་ན་ས་ཁུལ་གྱི་ཐོན་སྐྱེད་སྤྱིའི་རིན་ཐང་སྒོར་
དུང་ཕྱུར་240ལེགས་སྒྲུབ་བྱུང་ནས་3.4%འཕར་བཟོ་ཡོད།
གཏན་འཁེལ་བཞིའི་འགན་གཙང་འགན་ལེན་དང་། ཆེད་་་་་་་་་
སྒྲུབ་ཚོགས་པས་སྐུལ་འདེད་གཏོང་བ།གདུབ་ཟུམ་ཨར་ལས་་་་་་་་་
བྱེད་པ།དགུན་དུས་ཀྱི་མངོན་མེད་ནུས་ཤུགས་འདོན་པ་སོགས་་་་
ཀྱི་བྱ་ཐབས་ཁྱབ་གདལ་བཏང་ནས།ཐབས་བརྒྱ་ཇུས་སྟོང་ངང་་་་
རྣམ་གྲངས་དམ་འཛིན་དང་།མ་འཇོག་རྒྱ་ཆེར་བཏང་བ་དང་།
གོང་དཀར་གནམ་ཐང་གི་རྒྱུག་ལམ་གཉིས་པ་སྐྲུན་འགོ་བཙུགས་་
པ།ལྷུན་རྩེའི་ཉིང་ལག་གནམ་ཐང་བསྐྲུན་ཟིན་ནས་ཤར་གཏོང་་་་
ཐུབ་པ།སྤྱི་ཚོགས་ཡོངས་ཀྱི་གཏན་འཇགས་རྒྱུ་ནོར་ལ་མ་འཇོག་་་
བྱ་ཚད་བསྡོམས་འབོར་ལྗོངས་ཡོངས་ཀྱི་ཨང་གཉིས་པར་སླེབས་་་

པ།བུན་འཛིན་མ་དངུལ་བསྡོམས་འབོར་ཨང་དང་པོར་སླེབས་་་་་
པ།བློ་བརྟན་འགྱུར་མེད་ངང་འབྲུ་རིགས་བདེ་འཇགས་ཀྱི་ཏང་་་་
སྲིད་འགན་འཁྲི་མཉམ་འཁུར་ལམ་ལུགས་དོན་འཁྱོལ་བྱས་ནས་་་
འབྲུ་རིགས་ཐོན་འབབ་ཀྲོན་ཁྲི་16.92ཟིན་ཡོད།ཡུལ་བབ་དང་་
བསྟུན་ནས་སྒྲིག་བཀོད་ཞིང་འབྲོག་ལས་གོང་འཕེལ་བཏང་སྟེ་ཀུ་་
ཤུ་དང་།སྟར་ཀརྒུན་འབྲུམ།བོད་ཕགབོད་བྱ།བཞོན་མ་་་་་་་་་་
སོགས་ཐོན་ལས་ཀྱི་གཞི་ཁྱོན་རགས་ཙམ་ཆགས་པ་དང་།སྒོ་ངའི་་
ཐོན་འབབ་འཕར་ཚད་362%ཟིན་པ་དེས་ལྗོངས་ཡོངས་ཀྱི་སྤྱི་་་་
འབོར་གྱི་52%བཟུང་ཡོད།ཡར་ཀླུང་གཙང་པོའི་བར་རྒྱུད་ཀྱི་་་་་
དྭངས་གཙང་ནུས་རྒྱུའི་རྟེན་གཞི་འཛུགས་སྐྲུན་བྱེད་་་་་་་་་་
མགྱོགས་སུ་བཏང་ནས་བཅད་ཤུལ་གློག་ཁང་ལ་ཞིབ་མཆན་ཐོབ་་
པ་དང་།མཚོ་སྨད་གྲི་གུའི་རླུང་གློག་གི་དུས་ཐེངས་གཉིས་པ་བདེ་
བླག་ངང་ལས་འགོ་ཚུགས་པ།ལྷ་ཁང་གློག་ཁང་གི་འཕྲུལ་ཚན་་་་་་་
དང་པོ་ནས་གློག་གཏོང་འགོ་ཚུགས་པ།གྲོང་ཁྱེར་ཡོངས་སུ་་་་་་་་་་
དྭངས་གཙང་ནུས་རྒྱུའི་སྒྲིག་སྦྱོར་བྱས་པའི་འཕྲུལ་འཁོར་ནས་་་་་་་
གློག་གཏོང་ཚད་སྟོང་ཝ་ཁྲི་285.5ཟིན་པ་དང་།གློག་གཏོང་་་་་་་་་
ཚད་ཏུའུ་དུང་ཕྱུར་64ཟིན་ནས།ཐོན་ཐང་སྒོར་དུང་ཕྱུར་20
བཅས་ཟིན་པ་དེ་ལོ་གོང་མའི་དུས་མཉམ་ལས་ཁག་སོ་སོར་་་་་་་་་་
48.9%དང་།48.8% 53.8%འཕར་ཡོད།ཆུང་གྲས་གཞི་་་་
རྒྱ་ཅན་དུ་མཐོར་འདེགས་བཏང་བའི་བཟོ་ལས་ཁེ་ལས་3སྐྱེད་་་་་་་
སྲིང་བྱ་རྒྱུར་རོགས་སྐྱོར་བྱས་པར་སྔོན་དཔག་བྱས་ན་གཞི་ཁྱོན་་་་་
ཡན་གྱི་བཟོ་ལས་ཀྱི་ཐོན་ཐང་སྒོར་དུང་ཕྱུར་38.7ཟིན་ནས་་་་་་་་་་
11%འཕར་བ།མ་དངུལ་སྒོར་ཁྲི་4360བཏང་ནས་འཛད་སྤྱོད་
བྱེད་སྒོར་སྐུལ་སྤེལ་བཏང་སྟེ་འཛད་སྤྱོད་སྒོར་དུང་ཕྱུར་3སྐུལ་་་་་་་
ཁྲིད་བྱས་པར་འཛད་སྤྱོད་ཀྱི་སྒུལ་ཤུགས་ཆེ་རུ་ཕྱིན་པ་མ་ཟད།
མང་ཚོགས་ལ་དངོས་ཕན་ཡང་ཐོབ་ཡོད།སྐབས་42པའི་ཡར་་་་་་
ཀླུང་ཚོང་འདུས་ཀྱི་ཉོ་ཚོང་དངུལ་འབོར་སྒོར་དུང་ཕྱུར་3.52
ཟིན་པ་དང་།སྔོན་དཔག་བྱས་ན་སྤྱི་ཚོགས་འཛད་སྤྱོད་དངོས་་་་་་་
རྫས་སིལ་ཚོང་བསྡོམས་འབོར་སྒོར་དུང་ཕྱུར་76ཟིན་ནས་5%
འཕར་བཟོ་ཡོད།ཁེ་ལས་ལ་རོགས་རམ་བྱས་ཏེ་དཀའ་ངལ་སེལ་་་
རོགས་བྱེད་ཤུགས་ཆེ་རུ་བཏང་བ་དང་།དཔྱ་ཁྲལ་ཆག་ཡང་དང་་
གྲོན་དངུལ་གཅོག་པ།དེ་བཞིན་ཁྲལ་གྲོན་ཕྱིར་སློག་དང་དཔྱ་་་་་་་་
ཁྲལ་དུས་འགྱངས་བྱས་པ་སྒོར་དུང་ཕྱུར་8.65གསར་སྣོན་བྱུང་་་་
ཞིང་།དཔྱ་ཁྲལ་ཕྱིར་སློག་དང་ཆག་ཡང་གཅོག་འཕྲི་དུས་་་་་་་་་་
འགྱངས་བཅས་ཀྱི་ཉམས་མྱོང་དང་བྱེད་ཐབས་འདིར་རྒྱལ་སྲིད་་་
སྤྱི་ཁྱབ་ཁང་གིས་བརྡ་ཁྱབ་ཐོག་ནས་གཟེངས་བསྟོད་ཐོབ་ཡོད།
ཁྲོམ་རའི་གྲུབ་ཆ་གཙོ་བོའི་དུད་ཚང་3413གསར་འཕར་བྱུང་སྟེ་
དུད་ཚང་ཁྲི་4.4ཟིན་ཡོད།རིམས་ནད་ཀྱི་སྔོན་དཔག་ལས་་་་་་་་་་
འདས་པའི་རྒྱུ་རྐྱེན་གྱི་ཤུགས་རྐྱེན་འོག་དཔལ་འབྱོར་བརྟན་པོ་་་་་་
བྱུང་བ་དང་།དཔལ་འབྱོར་གྱི་ལྡེམ་ཤུགས་ཆེན་པོ་རྒྱུན་བསྲིང་་་་་་་
དང་།མངོན་ཤུགས་འདང་ངེས།ཡུན་རིང་བཟང་ཕྱོགས་སུ་འགྲོ་་
བ་བཅས་ཀྱི་རྣམ་པ་བཟང་པོ་རྒྱུན་མཐུད་ཐུབ་ཡོད།
ཀུན་ཕན་དམངས་འཚོས་དམངས་སེམས་ལ་དྲོ་སྐྱིད་སྦྱིན་་་
པ་དེས་མི་དམངས་མང་ཚོགས་ཀྱི་རེ་སྒུག་དང་མཐུན་ཡོད།
འབབ་འཕར་ཡོང་རྒྱུ་དེ་དམངས་འཚོ་ལེགས་གཏོང་གི་སྲ་ཞིང་་་་་་
བརྟན་པའི་ལས་འགན་ལ་བརྩི་རྒྱུ་མཐའ་འཁྱོངས་ཀྱིས་སྲིད་ཇུས་་
དང་།ལས་ཞུགས།ཐོན་ལས་བཅས་ལ་གཞོགས་འདེགས་བྱས་་་་་་་
ནས་འབབ་འཕར་ལ་སྐུལ་འདེད་བཏང་ཞིང་།སྔོན་དཔག་བྱས་་་་
ན་གྲོང་ཁྱེར་གྲོང་རྡལ་དང་།གྲོང་གསེབ་ཀྱི་གྲོང་མི་མི་རེའི་ཆ་་་་་་་་
སྙོམས་ལག་ཡོད་ཡོང་འབབ་ཁག་སོ་སོ་སྒོར་47460དང་སྒོར་་་་་་་
20740ཟིན་ནས་ལོ་གོང་མ་ལས་ཁག་སོ་སོ་སྒོར་4310དང་་་་་་་་་
2305འཕར་ཡོད།དབུལ་སྒྲོལ་མི་འབོར་གྱི་ཡོང་འབབ་དང་་་་་་་་
ཡུལ་སྤོས་མང་ཚོགས་ཀྱི་ཡོང་འབབ་སོ་སོ་14.8%དང་17.7%
འཕར་ནས་གྲོང་ཁྱེར་ཡོངས་ཀྱི་ཞིང་འབྲོག་མང་ཚོགས་ཀྱི་ཡོང་་་་་་
འབབ་འཕར་བའི་དམིགས་ཚད་ལས་མཐོ་བ་སླེབས་ཡོད།མཐོ་་་་་
རིམ་སློབ་ཐོན་སློབ་མའི་སྤུས་ཚད་མཐོ་བའི་ལས་ཞུགས་ལ་སྐུལ་་་་་
སྤེལ་གཏོང་བའི་བྱ་སྤྱོད་སྤེལ་ནས་ལོ་འདི་གའི་སློབ་ཐོན་སློབ་མ་་་་
ལས་ཀར་ཞུགས་ཚད་98%ཟིན་ཡོད།ཞིང་འབྲོག་པ་སྒྲིག་་་་་་་་་་
འཛུགས་ཅན་གྱི་ལས་ཞུགས་གཞན་སྒྱུར་བྱེད་པའི་བྱ་སྤྱོད་སྤེལ་་་་་་
ནས་མི་ཁྲི་11ལས་ཞུགས་གཞན་སྒྱུར་བྱས་པར་ཡོང་འབབ་སྒོར་་་་
དུང་ཕྱུར་11.3ཟིན་ནས་ཁག་སོ་སོར་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཀྱིས་་་་་་་་་་
གཤམ་སྤྲོད་བྱས་པའི་ལས་འགན་གྱི་137.5%དང་161.4%
ལེགས་སྒྲུབ་བྱུང་ཡོད།ས་བབ་མཐོ་བའི་སློབ་གྲྭའི་དྲོད་རླངས་་་་་་་་
མཁོ་འདོན་ལས་གྲྭ་ཁྱོན་ཡོངས་ནས་སྤེལ་བ་དང་།སློབ་གསོའི་་་་་་་
སྤུས་ཚད་བརྟན་པོའི་ངང་མཐོ་རུ་ཕྱིན་པ།མཐོ་རྒྱུགས་ནང་་་་་་་་་་

ཞུགས་མཁན་གྱི་སྐར་གྲངས་ཟིན་ཚད་93.15%ཟིན་པ།གཙོ་་་་་་
གནད་དངོས་གཞིའི་ཚན་ཁག་གི་སྐར་གྲངས་ཟིན་ཚད་བརྒྱ་ཆའི་་
གྲངས་2.21བར་མཐོ་རུ་ཕྱིན་ཡོད།བདེ་ཐང་ལྷོ་ཁ་འཛུགས་སྐྲུན་
བྱེད་མགྱོགས་སུ་བཏང་ནས་ཤང་གྲོང་རྡལ་80ལ་སྨན་བཅོས་་་་་་་་
འགན་བཅོལ་ཐད་ཀར་རྩིས་རྒྱག་མངོན་འགྱུར་བྱུང་བ་དང་།སྤྱི་་་
པའི་འཕྲོད་བསྟེན་དོ་དམ་ཨུ་ལྷན་གྲོང་ཚོ་དང་སྡེ་ཁུལ་ཡོངས་ལ་་་་
ཁྱབ་ཐུབ་པ་བྱུང་བ།སྣེ་གདོང་ཆུས་དེ་རྒྱལ་ཁབ་རིམ་པའི་བདེ་་་་་་
ཐང་སྐུལ་སྤེལ་དཔེ་སྟོན་རྫོང་ཁོངས་སུ་བདམས་ཐོན་བྱུང་ཡོད།
རིག་གནས་བྱ་གཞག་དར་རྒྱས་གོང་འཕེལ་བྱུང་བ་དང་།རླུང་་་་་་་
འཕྲིན་དང་བརྙན་འཕྲིན་ཕྱོགས་བསྡུས་མི་འབོར་ལ་ཁྱབ་ཚད་་་་་་་
ཁག་སོ་སོ་99.2%དང་99.4%ཟིན་ཡོད།ལུས་རྩལ་བྱ་གཞག་་་་
འཕེལ་རྒྱས་མྱུར་པོ་བྱུང་བ་དང་རང་རེའི་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་ལུས་རྩལ་་་་
པས་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཀྱི་སྐབས་བཅུ་གསུམ་པའི་ལུས་རྩལ་འགྲན་་
ཚོགས་ནང་གསེར་གྱི་རྟགས་མ་3དང་དངུལ་གྱི་རྟགས་མ་4
ཟངས་ཀྱི་རྟགས་མ་3བླངས་ཡོད།གྲོང་ཁྱེར་དང་གྲོང་གསེབ་ཀྱི་་་་་
སྤྱི་ཚོགས་འགན་སྲུང་ཐད་གཅིག་གྱུར་སྐུལ་འདེད་ཐོགདམངས་་་
ཡོངས་ཀྱིས་འགན་བཅོལ་ནང་ཞུགས་ཚད་97.5%ཡན་ཟིན་་་་་་་་
ཡོད།
གཅིག་གྱུར་འཆར་འགོད་དང་ཕྱོགས་ཡོངས་ལ་ལྟ་རྟོག་་་་་་་
བྱས་ནས་མཐུན་སྦྱོར་ལ་སྐུལ་འདེད་བཏང་སྟེ་མཉམ་འདྲེས་་་་་་་་་་
འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་བུ་རྒྱ་ཆེར་བཏང་བ།ས་ཁོངས་དང་གྲོང་ཁྱེར་་
གྲོང་གསེབ་མཐུན་སྦྱོར་ངང་གོང་འཕེལ་གཏོང་རྒྱུར་སྐུལ་འདེད་་་
ཤུགས་ཆེན་བཏང་སྟེ་ལྷ་ས་དང་ལྷོ་ཁ་གཞི་གཅིག་ཅན་གྱི་གོང་་་་་་་་
འཕེལ་མགྱོགས་སུ་བཏང་བ་དང་།མཁའ་འགྲུལ་ཁུལ་གསར་་་་་་་་་
ཧྲིལ་པོ་ངེད་གྲོང་ཁྱེར་ལ་རྩིས་སྤྲོད་བྱུང་བ།སྲིན་པོ་རིའི་དུས་་་་་་་་་
ཐེངས་གཉིས་པའི་གནས་སྤོའི་ལས་དོན་ཡོངས་སུ་ལེགས་གྲུབ་་་་་་་
བྱུང་བ།གྲོང་ཁྱེར་རྒྱ་བསྐྱེད་དང་སྤུས་ཚད་མཐོར་གཏོང་གི་གོམ་་་
སྟབས་མགྱོགས་སུ་བཏང་ནས་རྩེད་ཐང་གྲོང་ཁུལ་གྱི་ལམ་དྲ་སྒྱུར་
བཀོད་དང་།ཕྱོགས་བསྡུས་མདོང་ལམ་བསྐྲུན་རྒྱུར་སྐུལ་འདེད་་་་་
ཏན་ཏིག་བཏང་བ།ཧྲེན་ལི་དུས་རབས་ཐང་ཆེན་གཞི་རྩའི་ཆ་་་་་་་
ནས་བསྐྲུན་ཟིན་པ།ས་བབ་མཐོ་བའི་རྫོང་གྲོང་དང་ཤང་གྲོང་་་་་་་
རྡལ་གྱི་དྲོད་མཁོ་འདོན་རྣམ་གྲངས་དེ་མཇུག་བསྡུའི་དུས་་་་་་་་་་
མཚམས་སུ་སླེབས་ཡོད།གྲོང་གསེབ་དར་རྒྱས་ལ་ཁྱོན་ཡོངས་་་་་་་་་
ནས་སྐུལ་འདེད་བཏང་སྟེ་མཛེས་སྡུག་ལྡན་ལ་འཚོ་སྡོད་རུང་བའི་
གྲོང་གསེབ་ཀྱི་དཔེ་སྟོན་ས་ཚིགས་58འཛུགས་སྐྲུན་བྱེད་མགྱོགས་
སུ་བཏང་བ་དང་།སྲིད་འཛིན་གྲོང་ཚོ་23ཐེངས་དྲུག་པའི་ཀྲུང་་་་
གོའི་སྲོལ་རྒྱུན་གྲོང་སྡེའི་མིང་གཞུང་ནང་ཚུད་པ།འཕྱོངས་རྒྱས་་་་
རྫོང་དེ་2022ལོའི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་གྲོང་གསེབ་དར་རྒྱས་གཏོང་བའི་
དཔེ་སྟོན་རྫོང་གསར་འཛུགས་ཚན་པར་བདམས་པ།ལྗོངས་་་་་་་་་་
ཡོངས་ཀྱི"ཡག་པོ་བཞིའི་གྲོང་གསེབ་གཞུང་ལམ་"གྱི་སྤུས་ཚད་་་་་
མཐོ་བའི་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་ས་གནས་ས་ཐོག་ཚོགས་འདུ་གྲུབ་འབྲས་
ལྡན་པའི་ངང་གྲབས་འཚོགས་བྱུང་བ་དང་།མཚོ་སྣ་རྫོང་འདི་་་་་་་
ཉིད་2022ལོའི་རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་"ཡག་པོ་བཞིའི་གྲོང་གསེབ་་་་་་་་་་
གཞུང་ལམ"དཔེ་སྟོན་རྫོང་གཏོད་པའི་མིང་ཐོའི་ནང་ཚུད་ཡོད།
དབུལ་སྒྲོལ་འགག་སྒྲོལ་གྱི་གྲུབ་འབྲས་མུ་མཐུད་སྲ་བརྟན་དང་རྒྱ་
ཆེར་བཏང་ནས་དབུལ་པོ་བསྐྱར་ལོག་མི་ཡོང་བའི་ལྟ་ཞིབ་ཚད་་་་་
ལེན་དུད་ཚང་དང་ཡུལ་སྤོས་དབུལ་སྐྱོར་དུད་ཚང་ལ་སྤྲོད་ཐེངས་
གཅིག་གི་འཚོ་བའི་ཁ་གསབ་སྒོར་1000སྤྲད་པ།དབུལ་སྒྲོལ་མི་་་
འབོར་གྱི་ཡོང་འབབ་འཕར་ཚད་དེ་གྲོང་ཁྱེར་ཡོངས་ཀྱི་ཞིང་་་་་་་་་་
འབྲོག་པའི་ཡོང་འབབ་འཕར་ཚད་ལས་མཐོ་བ་དང་།ཡུལ་སྤོས་་་
མང་ཚོགས་ཀྱི་ཡོང་འབབ་འཕར་ཚད་དེ་དབུལ་སྒྲོལ་མི་འབོར་གྱི་
ཡོང་འབབ་འཕར་ཚད་ལས་མཐོ་བ་ཡོད་པ་རེད།ས་ཁོངས་་་་་་་་་་
འཕེལ་རྒྱས་སྔར་བས་མཐུན་སྦྱོར་དང་།གྲོང་ཁྱེར་དང་གྲོང་་་་་་་་་་
གསེབ་ཀྱི་འཚོ་བའི་སྤུས་ཚད་བརྟན་པོའི་ངང་འཕར་ཡོད།
སྲུང་སྐྱོང་དང་བཅོས་སྐྱོང་ལ་མཉམ་དུ་སྐུལ་འདེད་བཏང་་
ནས་འབྱུང་འཕྲོད་གོང་འཕེལ་གྱི་རྣམ་པ་ཟབ་མོ་བཏོད་ཡོད།རི་་་
ཆུ་ནགས་ཞིང་མཚེའུ་བྱེ་འཁྱགས་བཅས་གཞི་གཅིག་ཅན་གྱི་སྲུང་་
སྐྱོབ་དང་མ་ལག་བཅོས་སྐྱོང་རྒྱུན་འཁྱོངས་བྱས་ཏེ།ཡར་ཀླུང་་་་་་་་
གཙང་པོའི་འབབ་རྒྱུད་ཀྱི་སྐྱེ་ཁམས་ཉམས་གསོའི་ལས་གཞི་གོ་་་་་་
རིམ་ལྡན་པའི་ངང་ལག་བསྟར་བྱས་པ་དང་།ཤིང་འཛུགས་་་་་་་་་་
ནགས་བཟོ་མུའུ་ཁྲི་5.1དང་འགྲམ་བཞིར་ཤིང་འཛུགས་རྐང་ཁྲི་་་
77.1ལེགས་སྒྲུབ་བྱས་ཡོད།ཡར་ཀླུང་གཙང་པོའི་བར་རྒྱུད་ཀྱི་ལེ་
དབར་བརྒྱ་ཡི་སྐྱེ་ཁམས་ཁྱམས་རིང་དང་ཧི་མ་ལ་ཡའི་བྱང་རྒྱུད་་་་
ཀྱི་སྐྱེ་ཁམས་ཁྱམས་ལམ་འཛུགས་སྐྲུན་ཇེ་མགྱོགས་སུ་བཏང་ཡོད།
ཆུ་དཔོན་མཚོ་དཔོན་ལམ་ལུགས་དང་།ནགས་དཔོན་ལམ་་་་་་་་་་

ལུགས་དོན་འཁྱོལ་བྱེད་ཤུགས་ཆེ་རུ་བཏང་ཡོད།རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ས་་་
ཆའི་བར་སྟོང་འཆར་འགོད་གང་མགྱོགས་བཟོས་པ་དང་།ཁུལ་་་་
གསུམ་ཐིག་གསུམ་དབྱེ་འབྱེད་གཏན་འཁེལ་ལས་དོན་བདེ་བླག་་་
ངང་སྤེལ་བ།གཞི་རྩའི་རྩྭ་ཐང་དབྱེ་འབྱེད་གཏན་འཁེལ་ལས་་་་་་་་
དོན་སྤུས་ཚད་མཐོ་པོའི་སྒོ་ནས་ལེགས་སྒྲུབ་བཅས་བྱས་ཡོད།
སྦགས་བཙོག་འགོག་བཅོས་ཀྱི་འགག་སྒྲོལ་དམག་འཐབ་་་་
ལ་སྐུལ་འདེད་གཏིང་ཟབ་བཏང་ནས་གྲོང་ཁྱེར་ཡོངས་ཀྱི་མཁའ་་
རླུང་སྤུས་ཚད་ལེགས་ཚད་དང་།གཅིག་སྡུད་རྣམ་པའི་འཐུང་་་་་་་་
ཆུའི་ཆུ་རྩ།གཙང་ཆུ་དང་མཚེའུ་གཙོ་བོའི་ཆུ་སྤུས་ཡག་ཚད་ཚང་་
མ་100%ཟིན་ཡོད།ངེད་གྲོང་ཁྱེར་འདི་རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་སྙིགས་རོ་
མེད་པའི་གྲོང་ཁྱེར་གྲས་སུ་བདེ་བླག་ངང་ཚུད་ཡོད།འཕྱོངས་་་་་་་་
རྒྱས་རྫོང་གིས་གྲུབ་འབྲས་དོད་པའི་ངང་རྒྱལ་ཁབ་རིམ་པའི་སྣོད་
བཅུད་ཤེས་དཔལ་དཔེ་སྟོན་ཁུལ་བཏོད་ཡོད།རི་ཆུ་ཀླུང་གསུམ་་་་
སྔོ་ཞིང་དྭངས་པ་དང་།ནམ་མཁའ་གཡའ་དག་པའི་མཛེས་ལྡན་་་
རི་མོ་ཞིག་ལྷོ་ཁའི་ས་གཞི་ཆེ་མོར་བཀྲམས་བཞིན་ཡོད།
བདེ་དུས་ཉེན་ཟོན་གྱི་མཐའ་ཚད་སྲུང་ནས།བདེ་་་་་་་་་་
འཇགས་བརྟན་ལྷིང་གི་རྨང་གཞི་བརྟན་ཏུ་བཏང་བ།བློ་བརྟན་་་་
འགྱུར་མེད་སྒོ་ནས་སྤྱི་ཡོངས་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་བདེ་འཇགས་ལྟ་བ་་་་་་་་་
ལག་ལེན་མཐར་ཕྱིན་བསྟར་ནས།ཕྱོགས་བསྡུས་རང་བཞིན་གྱི་་་་་
བརྟན་ལྷིང་སྲུང་སྐྱོང་དང་སྔོན་འགོག་ཚོད་འཛིན་བྱ་ཐབས་ཁག་་
དོན་འཁྱོལ་ནན་ཏན་བྱས་ཏེ་དུས་བདེའི་ཀྲུང་གོ་འཛུགས་སྐྱོང་གི་
དཔེ་སྟོན་གྲོང་ཁྱེར་འཛུགས་གཏོད་བྱེད་པའི་གྲུབ་འབྲས་སྲ་་་་་་་་་་
བརྟན་དུ་གཏོང་བ་དང་།སྤྱི་ཚོགས་ཁྱོན་ཡོངས་རྒྱུན་མཐུད་་་་་་་་་་
བརྟན་ལྷིང་ཡོང་བ།མང་ཚོགས་ཀྱི་བདེ་འཇགས་ཚོར་སྣང་99%
ཟིན་པ་བཅས་བྱས་ཡོད།དུས་རབས་གསར་པའི་ཧྥུང་ཆའོ་་་་་་་་་་
ཉམས་མྱོང་མཐའ་འཁྱོངས་དང་འཕེལ་རྒྱས་བཏང་བས་ཡིག་་་་་་་་
འབུལ་ཞུ་བཅར་གྱི་ཁྲིམས་ཐག་གཅོད་རྒྱུའི་གྱོད་དོན་འདུམ་་་་་་་་་་
གཅོད་དང་རིམ་ཆད་སྤྲོད་འགྱངས་བཅོས་སྐྱོང་བྱེད་པའི་ཆེད་་་་་་་
དམིགས་བྱེད་སྒོ་གཏིང་ཟབ་སྤེལ་བས།ཡིག་འབུལ་ཞུ་བཅར་གྱི་་་་
དོན་དག་དུས་བཀག་ལྟར་ལས་སྒྲུབ་ཐུབ་ཚད་98%ཡན་ཟིན་་་་་་་
ཡོད།སྣེ་གདོང་ཆུས་དེ་དག་རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་ཡིག་འབུལ་ཞུ་བཅར་་་
དཔེ་སྟོན་རྫོང་དུ་བདམས་ཡོད།བདེ་འཇགས་ཐོན་སྐྱེད་ཀྱི་བྱ་་་་་་་་
ཐབས་བཙན་པོ་དོན་ཚན་བཅོ་ལྔའི་ལག་བསྟར་ཇུས་གཞི་གཏན་་
འབེབས་དང་དོན་འཁྱོལ་བྱས་པ་དང་།གཙོ་གནད་ཁྱབ་ཁོངས་་་་
ནང་གི་བདེ་འཇགས་ཀྱི་མངོན་མེད་རྐྱེན་ངན་ཞིབ་བཤེར་དང་་་་་་
བཅོས་སྒྲིག་ཤུགས་ཆེ་བྱས་པར་བརྟེན།ལོ་ཧྲིལ་པོར་བདེ་་་་་་་་་་
འཇགས་ལས་འཛོལ་ཐོན་གྲངས་དང་མི་ཤི་གྲངས་ལོ་གོང་མ་ལས་
སོ་སོ་58.82%དང་46.15%ཆག་ཡོད།མཐའ་དར་དམངས་་་
ཕྱུག་དང་མཐའ་བརྟན་མཐའ་སྲུང་ལ་མུ་མཐུད་སྐུལ་འདེད་་་་་་་་་་
བཏང་སྟེ།ཏང་སྲིད་དམག་ཉེན་དམངས་གསུམ་མཐུན་སྒྲིལ་རྡོག་
རྩ་གཅིག་སྒྲིལ་བྱེད་པའི་མཐའ་མཚམས་བདེ་འཇགས་ཀྱི་འགོག་་་
སྲུང་འཛིང་རགས་བརྟན་དུ་བཏང་ཡོད།
དོ་དམ་ཁྲིམས་བཞིན་བྱས་ནས་ཞི་མཐུན་འགན་སྲུང་ཐོག་་
ལྷིང་འཇགས་མཐུན་སྒྲིལ་གྱི་རྣམ་པ་བཟང་པོ་སྲུང་ཡོད།ཀྲུང་ཧྭ་་་
མི་རིགས་སྤྱི་མཐུན་ཚོགས་པའི་འདུ་ཤེས་གཙོ་རྐང་དུ་འཛིན་རྒྱུ་་་་་
མཐའ་འཁྱོངས་བྱས་ཏེ།མི་རིགས་ཁག་ཕན་ཚུན་འགྲོ་འོང་དང་་་་
སྤེལ་རེས།མཉམ་འདྲེས་བྱ་རྒྱུ་གཏིང་ཟབ་ཏུ་གཏོང་བ་དང་།མི་་་་
རིགས་མཐུན་སྒྲིལ་ཁྱིམ་ཚང་གཅིག་ཅེས་པ་དང་མི་རིགས་མཐུན་་
སྒྲིལ་ཡར་ཐོན་གྱི་དྲིལ་བསྒྲགས་བྱེད་སྒོའི་ཟླ་བ་སོགས་བྱེད་སྒོ་་་་་་་་་
རབ་དང་རིམ་པ་རྒྱ་ཁྱབ་སྤེལ་ཞིང་།རང་རེའི་གྲོང་ཁྱེར་རྒྱལ་་་་་་་་་
ཡོངས་ཀྱི་མི་རིགས་མཐུན་སྒྲིལ་ཡར་ཐོན་དཔེ་མཚོན་ཁུལ་གཏོད་་
པའི་ཞིབ་བཤེར་རྩིས་ལེན་ནང་བདེ་བླག་བྱུང་བ་དང་།མཉམ་་་་་་་
སྡེབ་དང་སྒེར་32ལ་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་རིམ་པའི་མི་རིགས་མཐུན་་་་
སྒྲིལ་ཡར་ཐོན་གྱི་དཔེ་མཚོན་དུ་བདམས་ཡོད།ཏང་གི་ཆོས་་་་་་་་་་
ལུགས་ལས་ཀའི་མཛད་ཕྱོགས་སྲིད་ཇུས་ཕྱོགས་ཡོངས་ནས་ལག་་་
བསྟར་དང་ཆོས་ལུགས་ལས་དོན་ལ་ཁྲིམས་བཞིན་དོ་དམ།ཁྲིད་་་་
སྟོན་བྱ་ཤུགས་ཆེ་རུ་གཏོང་བ།ཕན་འདོགས་པ་ལྔའི་ཚད་གཞི་་་་་་་
མཐའ་འཁྱོངས།རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་འདུ་ཤེས་དང་སྤྱི་དམངས་ཀྱི་འདུ་་་་
ཤེས།ཆབ་སྲིད་ཀྱི་འདུ་ཤེས་བཅས་ཀྱི་སློབ་གསོ་གཏིང་ཟབ་སྤེལ་་་
བ།ཚད་གཞི་བཞི་ལག་བསྟར་གྱིས་སྔོན་ཐོན་གྲྭ་བཙུན་ཞིག་བྱ་་་་་་་
ཅེས་པའི་སློབ་གསོ་ལག་ལེན་བྱེད་སྒོར་སྐུལ་འདེད།རྒྱ་ཆེའི་གྲྭ་་་་་་་
བཙུན་ཚོའི་འཚོ་བའི་ཆ་རྐྱེན་ལེགས་བཅོས།ཆོས་ལུགས་ལས་་་་་་་་་
དོན་གྱི་འཕར་སྣོན་མི་བྱེད་པ་གསུམ་མུ་མཐུད་དོན་འཁྱོལ་བཅས་
བྱས་ཏེ།གྲོང་ཁྱེར་ཡོངས་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་ཞི་མཐུན་དང་བསྟན་་་་་་་་
དོན་ལམ་ལྷོངས། (པར་ངོས་གསུམ་པར་གཟིགས)